

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Tuuletraal OÜ
Pihlaka tn 12-1
70303 Viljandi vald, Leie küla
Viljandi maakond

Teie: 21.09.2020

Meie: 01.10.2020 nr 16-7/19-3332-022

Märkused KMH programmile

Esitasite Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) 21.09.2020 (TTJA dokumendiregistris 22.09.2020 registreeritud numbriga 16-7/19-3332-019) Tuuletraal OÜ planeeritava meretuulepargi ja mitmeotstarbelise vesiviljelustaristu keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu. Järgnevalt esitame omapoolsed tähelepanekud ja märkused.

1. Tuuletraal OÜ esitatud KMH programmi eelnõu punktis 4.2.1 on kirjeldatud, et meretuulepargi ala suurus on ca 100-300 km²; punktis 2.2.2 toodud koordinaatide alusel on analüüsitava alternatiivi ala suurus ligikaudu 352 km². Lisaks on KMH programmi eelnõu punktis 1.1 kirjeldatud:

„Arendaja kavatseb esitada esimesel võimalusel, pärast EMP lõppemist ning uuringute ja keskkonnamõju hindamise tulemuste laekumist, „rohkem kui 33% ulatuses“ nihkunud koormatava ala asukohaga seoses: a) hoonestusloa taotluse täpsustuse ning vajadusel ka b) uue hoonestusloa taotluse.“

Vastavalt 10.06.2013 esitatud hoonestusloa taotlusele, mille alusel Vabariigi Valitsus algatas 19.12.2019 korraldusega nr 313 hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise, on koormatava ala suuruseks ligikaudu 91,2 km².

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 25 lõige 1 sätestab, et enne käesoleva seaduse jõustumist (so 01.07.2015) esitatud hoonestusloa taotlus menetletakse lõpuni taotluse esitamise ajal kehtinud õigusaktide kohaselt. Veeseaduse § 222 lõiget 4 ja § 223 lõike 1 punkte 5 ja 8 kohaldatakse ka enne käesoleva seaduse jõustumist esitatud hoonestusloa taotlustele.

VeeS § 222 lõige 4 sätestab, et hoonestusloa menetlemisel võib, tuginedes eelkõige uuringute ja keskkonnamõju hindamise tulemustele, avaliku veekogu koormatavat ala võrreldes hoonestusloa menetluse algatamise otsuses määratud koormatava alaga kuni 33 protsenti nihutada või suurendada. Koormatavat ala võib vähendada suuremas ulatuses kui 33 protsenti. Koormatavat ala ei tohi nihutada või suurendada sellisele alale, kus on algatatud mõne teise hoonestusloa menetlus.

Võttes aluseks, et hoonestusloa menetlus on algatatud ala kohta suurusega 91,2 km² ja ala

tohib eelkõige tulenevalt keskkonnamõju hindamise tulemustest nihutada või suurendada kuni 33 protsenti, oleks võimalik käesolevas hoonestusloa menetluses peale keskkonnamõju hindamist muuta koormatava ala suurust maksimaalselt ligikaudu kuni 121,3 km²-ni.

Kui koormatavat ala suurendatakse või nihutatakse rohkem kui 33 protsenti, tuleb seda käsitleda uue hoonestusloa taotlusena. See tähendab uue menetluse läbiviimist ning see tuleb läbi viia uue taotluse esitamise hetkel kehtivate õigusaktide kohaselt. Lisaks see tähendab omakorda ka uut avalikustamist.

Uuringute ala laiendamine KMH käigus ei ole keelatud, kuid soovime tähelepanu juhtida asjaolule, et ainuüksi uuringute läbi viimise alusel ei saa tekkida õigustatud ootust hoonestusloaga koormatava ala suurendamiseks või ala muutmiseks rohkem kui 33 protsenti. TTJA on seisukohal, et käesoleval hetkel on põhjendamatu antud hoonestusloa menetluse raames algatatud KMH käigus uuringute läbiviimine niivõrd suurel territooriumil, kuna see ei ole hoonestusloa osaks.

2. Vabariigi Valitsuse 19.12.2019. a korralduse nr 313 punkti 3.7 kohaselt tuleb tuulikute kavandamisel lähtuda Eesti Kaitseväge seatud kõrguspiirangutest. Eesti Kaitseväge on 16.02.2017 kirjaga nr ÕSD-0.3-3/17/8152-1 (AvTS § 35 lg 1 p 6¹ alusel määratud asutusesiseseks kasutuseks) seadnud Tuuletraal OÜ taotletavatele tuulikutele kõrguspiirangud vastavalt taotluses märgitud tuulikute asukohtadele. Vastavalt piirangutele on tuulikute lubatud maksimaalne kõrgus 145 m üle merepinna.

Vastavalt Tuuletraal OÜ esitatud KMH programmi eelnõu punktis 2.3 välja toodud andmetele võrreldakse alternatiividena, kas 25, 50 või 75 tuulikuga meretuulepargi rajamist, mille koguvõimsus oleks vahemikus 350 – 1050 MW ning igas alternatiivis käsitletakse tuulikuid kõrgusega 275 m üle merepinna.

05.06.2017 esitatud täiendatud hoonestusloa taotluses, mis oli aluseks 19.12.2019 Vabariigi Valitsuse poolt algatatud hoonestusloa menetlusele, oli kirjeldatud, et tuulikutena võetakse kasutusele Prantsusmaa firma NENUPHAR WIND ujuvplatvormil topeltvertikaalrootoriga 2 x 2.5 MW mooduliga tuulikud, mille kogukõrguseks oli arvestatud 95 – 115 m.

TTJA-le esitatud KMH programmi eelnõus ei ole eespool nimetatud tuuliku tüüpi kirjeldatud ning üheski alternatiivis ei ole taotluses kirjeldatud tüüpi tuulikute tulenevaid keskkonnamõjusid kavas hinnata. Iga alternatiiv kirjeldab 275 m kõrguseid horisontaalteljega tuulikuid, mille kasutamise on tulenevalt julgeoleku riskist välistanud Kaitseministeerium. Eeltoodust tulenevalt on TTJA seisukohal, et selliselt ei ole antud KMH näol tegemist Tuuletraal OÜ poolt taotletud ja Vabariigi Valitsuse poolt algatatud hoonestusloa menetluse raames läbi viidava KMH-ga. Selleks, et hinnata hoonestusloa taotluse esemeks oleva tuulepargi mõjusid, tuleb lähtuda taotluses esitatust.

KMH programmis kirjeldatakse, et Tuuletraal OÜ on valmis toetama Eesti, Läti ja Leedu ühise õhuseiresüsteemi BALNET tugevdamist 1 - 2 miljoni euroga igal aastal tuulepargi eksisteerimise vältel. Tuuletraal OÜ on teinud Kaitseministeeriumile ettepaneku, finantseerida ja paigutada enda kulul täiendav radar Tuuletraal OÜ planeeritava tuulepargi lõunapoolse alajaama katusele, ca 50 m kõrgusele merepinnast.

Kuna TTJA-l puudub pädevus anda hinnangut, kas erainvestor saab rahastada riigikaitse radari ostu, edastasime vastava küsimuse nii Kaitseministeeriumile kui ka Rahandusministeeriumile. Nende seisukoht oli, et isegi, kui selline instrument on olemas,

millega erainvestor saab rahastada riigi omandisse jäävat radarit (nt PPP), siis Kaitseministeerium ei näe hetkel radari ostuks vajadust ja seetõttu pole vastavaid kulutusi ka riigieelarvesse planeeritud. Eeltoodust tulenevalt ei ole riik näinud vajadust täiendava radari näol. Vastavasisulise kirja, kus nii Rahandus- kui Kaitseministeeriumi seisukohti kirjeldasime, edastasime Teile 21.09.2020 (TTJA dokumendiregistris registreeritud numbriga 16-7/19-3332-018).

Eeltoodust tulenevalt on lisaradari paigutamine hetkel välistatud, kuid KMH programmi koostamisel on aluseks võetud olukord, kus arvestatakse lisaradari olemasoluga. Käesoleval hetkel ei saa TTJA antud lähteolukorraga nõustuda.

Tulenevalt eeltoodust palume muuta KMH programmi eelnõud, milles lähtuda reaalsest olemasolevast olukorrast ning hinnata mõjusid taotletud tuulepargi andmetest lähtuvalt. KMH aruandes tuleb hinnata ka alternatiive, kuid käesoleval hetkel ei ole vastuvõetav, et Tuuletraal OÜ poolt taotletud lahendust hoonestusloa menetluse käigus tehtava KMH raames ei hinnata.

3. Lisaks tuulikute tüübi ja kõrguse erinevustele ei ole hoonestusloa menetluse algatamisel olnud teada, et lisaks tuulepargile ja rannakarbiikasvandusele planeeritakse taristusluua ka vesiniku tootmise võimalus. Hoonestusloa menetluse algatamise otsustamisel ei ole seetõttu olnud võimalik sellise võimalusega arvestada ning antud võimalusele ei ole küsitud ka asjakohaste asutuste seisukohti.

4. Kokkuvõttes leiab TTJA, et esitatud KMH programmi eelnõus kirjeldatu erineb suurel määral Vabariigi Valitsuse 19.12.2019 korraldusega nr 313 algatatud hoonestusloa menetluse aluseks olnud hoonestusloa taotlusest. Selliselt ei vasta KMH programm hoonestusloa menetluses taotletule.

5. Vabariigi Valitsuse 19.12.2019 korralduse nr 313 punkt 3.4 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise programmi ja aruande koostamisse kaasata Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Siseministeerium, Veeteede Amet, Lennuamet, Maaeluministeerium, Muinsuskaitseamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning kohalikud omavalitsused ning keskkonnamõju hindamise programm ja aruanne enne avalikustamist kooskõlastada eespool nimetatud asutustega ning esitada arvamuse andmiseks piirkonna kohalikele omavalitsustele.

Menetluse selguse huvides palume programm ja aruanne esitada kooskõlastamiseks ainult TTJA-le kui menetlejale. TTJA edastab seejärel ise nii programmi kui ka aruande asjaomastele asutustelekooskõlastamiseks. Kooskõlastamise käigus esitatud märkused ja ettepanekud edastab TTJA arendajale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kati Tamtik

ehitusosakonna juhataja

Koopia: Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium,

Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Siseministeerium, Veeteede
Amet, Lennuamet, Maaeluministeerium, Muinsuskaitseamet, Pärnu Linnavalitsus,
Häädemeeste Vallavalitsus, Kihnu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Muhu Vallavalitsus,
Lääneranna Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsus

Liis Piper 6672151
Liis.Piper@ttja.ee